

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 21.21.1-2014-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT FINANCIARE TË
MINISTRISË SË INTEGRIMEVE EUROPIANE PËR VITIN E
PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2014

Prishtinë, Maj 2015

Zyra e Auditorit të Përgjithshëm kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës. Auditori i Përgjithshëm në Detyrë është kreu i Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm, i cili ka rreth 145 të punësuar. Auditori i Përgjithshëm dhe Zyra e Auditorit të Përgjithshëm janë të pavarur dhe çertifikon rreth 90 Pasqyra Vjetore Financiare çdo vit, derisa ndërmarrin edhe forma të tjera të auditimit.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhim të shëndoshë financiar në administratë publike. Ne do të kryejmë auditime cilësore në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorit publik dhe praktikat e mira evropiane. Ne do të ndërtojmë besim në shpenzimin e fondeve publike. Ne do të luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe palëve të tjera të interesit në rritjen e llogaridhënies publike.

Raportet e nxjerra nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien pasi ato ofrojnë bazë për ti kërkuar llogari menaxherëve të çdo organizate buxhetore.

Auditori i Përgjithshëm në Detyrë ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Ministrisë së Integritetit Europiane në konsultim me Asistent Auditorin e Përgjithshëm, Ibrahim Gjyliden, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti dhe opinionin i lëshuar janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Emine Fazliu, e mbështetur nga, Ilir Abazi (udhëheqës ekipi), dhe Shemsije Llugiqi (anëtare).

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme	4
1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia	6
2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	8
3 Rekomandimet e vitit paraprak.....	10
4 Qeverisja.....	12
Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	24
Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak	27

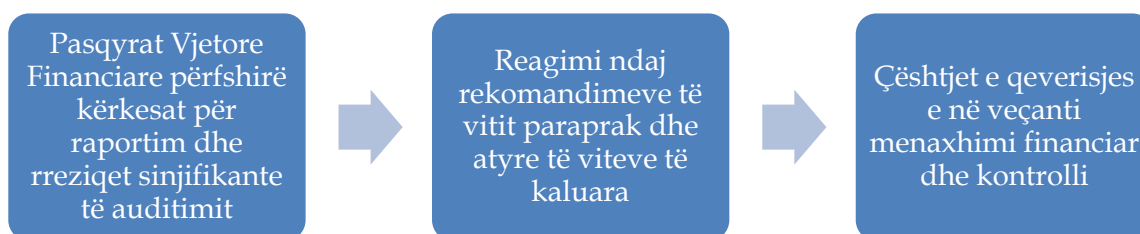
Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i pasqyrave vjetore financiare të Ministrisë së Integrimeve Europiane për vitin 2014 – i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Unë do të doja të falënderoja Ministrin dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Auditimi i Pasqyrave Vjetore Financiare për vitin 2014 u ndërmor në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtarisht të auditimit në Sektorit Publik (SNISA). Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat ne menduam se ishin të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me pasqyrat financiare. Qasja e ndërmarrë është paraqitur në Memon e Planifikimit të Auditimit, e datës 03/10/2014.

Auditimi ynë është fokusuar në:

Niveli i punës së kryer nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm për të përfunduar auditimin për vitin 2014 pasqyron drejtpërsëdrejti cilësinë e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti.

Opinion

Shtojca I shpjegon llojet e ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ana e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm.

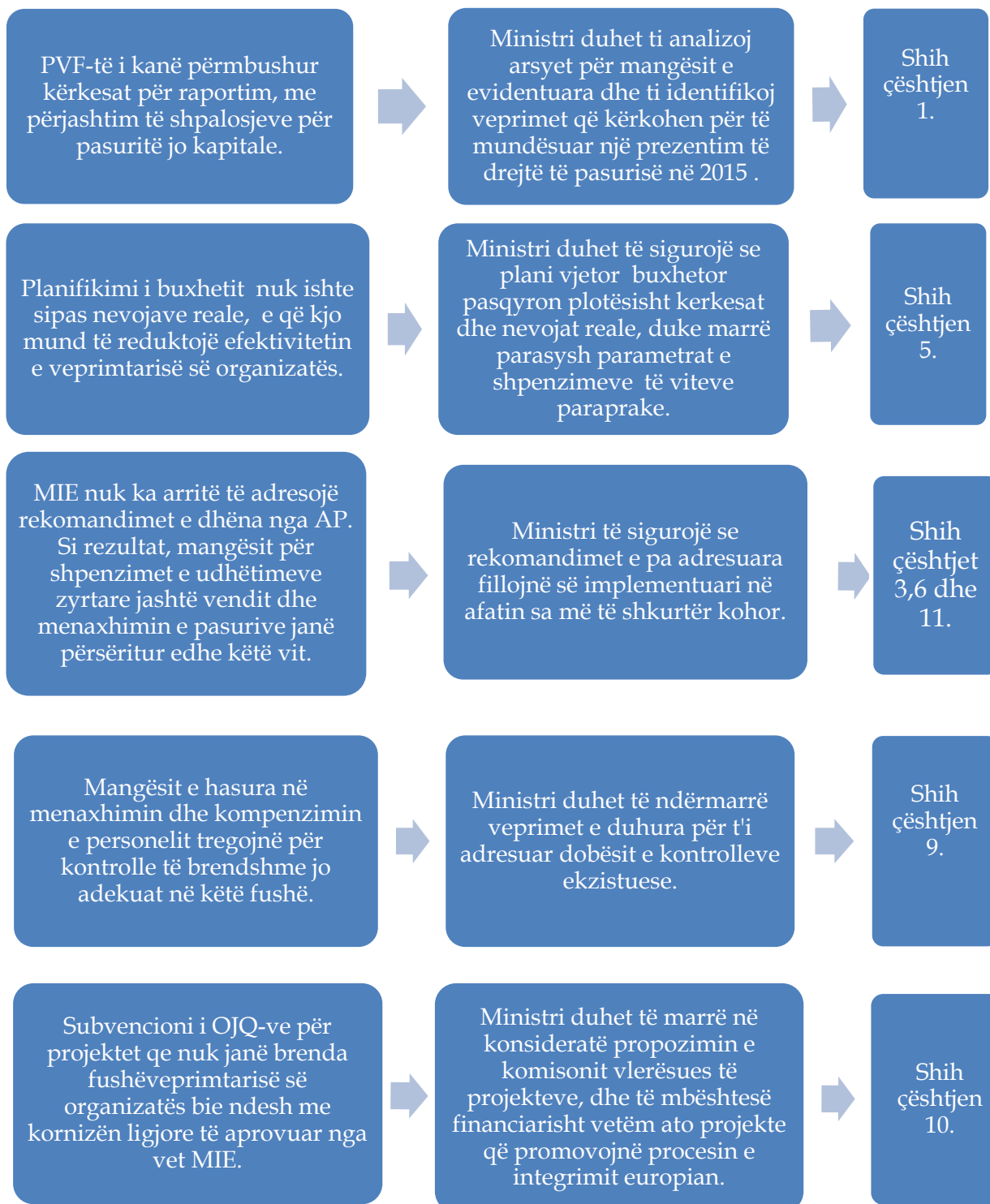
Opinion i pamodifikuar me Theksim të Çështjes

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale.

Si Theksim i çështjes – Në shënimet shpjeguese pasuria jokapitale është mbivlerësuar për 71,500€. Regjistri i pasurive jokapitale nuk ka ndikim në ndonjërin prej 2 Pasqyrave Vjetore Financiare (Pranimet dhe Pagesat në Para të Gatshme dhe Krahassimi i Buxhetit me Shumat Aktuale), në pajtim me IPSAS në bazë të kontabilitetit të parasë së gatshme.

(SNISA 200/1706 Opinion i Pamodifikuar me Theksim të Çështjes)

Konkluzionet dhe rekomandimet tona kryesore janë:

Përgjigja e Menaxhmentit – auditimi 2014

Menaxhmenti është pajtuar me të gjitha të gjeturat tona të auditimit dhe janë zotuar se do ti adresojnë rekomandimet tona.

1 Fushëveprimi i auditimit dhe metodologjia

Është përgjegjësi e menaxhmentit të Ministrisë së Integriteteve Europiane (MIE) të përgatisë Pasqyrat Vjetore Financiare (PVF) sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik (SNKSP) për “Raportimin Financiar në bazë të Kontabilitetit të Parasë së Gatshme” dhe kërkesave të tjera specifike. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm (ZAP) është përgjegjëse për kryerjen e auditimit të rregullsisë që përfshin ekzaminimin dhe vlerësimin e pasqyrave financiare dhe të dhënave tjera financiare si dhe të shprehemi:

- Nëse PVF-të japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të llogarive dhe çështjeve financiare për periudhën e auditimit;
- Nëse të dhënat financiare, sistemet dhe transaksionet janë në pajtim me ligjet dhe rregulloret në fuqi;
- Për përshtatshmërinë e funksioneve të kontrollit të brendshëm dhe të auditimit të brendshëm; dhe
- Për të gjitha çështjet të cilat dalin apo kanë të bëjnë me auditimin.

Ne kemi shqyrtuar kontrollet menaxheriale, për të përcaktuar shkallën deri ku mund të mbështetemi në to, për përcaktimin e testimit të hollësishëm, i cili është i nevojshëm për të siguruar nivelin e nevojshëm të dëshmive, për të mbështetur opinionin e Auditorit të Përgjithshëm (AP). Aktivitetet e menaxhmentit përcaktojnë edhe fokusin e auditimit tonë të pajtueshmërisë dhe auditimit të qeverisjes së mirë të cilat nuk kanë ndikim të drejtpërdrejtë në opinion.

Qasja jonë audituese ndaj qeverisjes fokusohet në vlerësimin e veprimeve të ndërmarra nga menaxhmenti me qëllim për të siguruar menaxhim financiar dhe kontroll efektiv, si dhe në vlerësimin e rezultateve të këtyre veprimeve në dhënien në mënyrë efikase të produkteve operative cilësore. Për sistemet individuale financiare, ne kërkojmë të identifikojmë nivelin në të cilin funksionojnë kontrollet aktuale. Shembull i një aktiviteti, mund të jetë monitorimi i ndërmarrë nga menaxhmenti ose nga nivele më të ulëta të kontrolleve operative. Ne konsiderojmë nëse kontrollet janë të dizajnuara mirë, nëse janë implementuar sipas planit dhe nëse operojnë në mënyrë efektive. Për këtë nevojitet një vlerësim i strukturave, proceseve dhe linjave të llogaridhënies të prezantuar nga menaxhmenti, përfshirë këtu edhe rolin e Auditimit të Brendshëm dhe të Komitetit të Auditimit si dhe kontrollet e brendshme të sistemit.

Pjesët e mëposhtme ofrojnë një përmbledhje më të detajuar të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në vëzhgimet dhe rekomandimet në çdo fushë të rishikimit.

Për të qenë më i plotë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuara gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ato kanë mbetur relevante. Në fazën e auditimit të ndërmjetëm ne ofrojmë këshilla me qëllim që të mundësojmë ndërmarrjen e veprimeve përkatëse para prodhimit të PVF-ve dhe para auditimit final. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të prioritetit të lartë - Çështje të cilat mund të rezultojnë në dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme; dhe

Të prioritetit të mesëm - Çështje të cilat mund të mos rezultojnë në dobësi materiale, por ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme.

Të gjeturat që konsiderohen si me prioritet të ulët do të raportohen veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë një rishikim të kontrolleve të brendshme dhe sistemeve të kontabilitetit dhe teste substanciale të shoqëruara me to vetëm deri në atë masë që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive që ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë funksionuar.

2 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

Përshkrimi

Rishikimi ynë i PVF-ve merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të regjistruar në pasqyrat financiare. Ne gjithashtu e marrim parasysh deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur draft PVF-të të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata në lidhje me prezantimin e PVF-ve përfshin një numër të pohimeve për sa i përket pajtueshmërisë me kornizën raportuese dhe cilësinë e informacionit në kuadër të pasqyrave financiare. Disa deklarata kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

Konkluzioni i përgjithshëm

Dy pasqyrat kryesore financiare, Pasqyra e Pranimit dhe Pagesave në Para të Gatshme dhe Raporti i Ekzekutimit të Buxhetit, prezantojnë informata të plota dhe të sakta të transaksioneve financiare vjetore. Megjithatë, mangësi janë hasur në shënimet shpjeguese. Disa shpjegime nuk ishin të plota dhe të sakta dhe nuk janë shpalosur si duhet. MIE nuk ka arritë të plotësojë dhe korigjojë mangësit e identifikuar në pasqyrat financiare. Përveç kësaj, edhe obligimet e tjera të raportimit të jashtëm që nuk ndërlidhen me PVF, nuk ishin përmbushur në të gjitha rastet.

2.1 Opinioni i Auditimit

Opinion i pamodifikuar me Theksim të Çështjes

Sipas opinionit tonë pasqyrat financiare prezantojnë një pamje të drejtë dhe të vërtetë në të gjitha aspektet materiale.

Si Theksim i çështjes – Në shënimet shpjeguese pasuria jokapitale është mbivlerësuar për 71,500€. Regjistri i pasurive jokapitale nuk ka ndikim në ndonjërin prej 2 Pasqyrave Vjetore Financiare (Pranimet dhe Pagesat në Para të Gatshme dhe Krahësimi i Buxhetit me Shumat Aktuale), në pajtim me IPSAS në bazë të kontabilitetit të parësë së gatshme.

SNISA 200/1706 Opinion i Pamodifikuar me Theksim të Çështjes

2.2 Pajtureshmëria me PVF dhe kërkesat tjera për raportim

Përshkrimi

Raportimi financiar duhet të jetë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtureshmërinë me Rregullën Financiare nr. 03/2014 për PVF-të e organizatave buxhetore ;
- Pajtureshmërinë me SNKSP dhe kërkesat tjera të kornizës së raportimit;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048;
- Kërkesat buxhetore;
- Raportet tremujore, përfshirë raportin financiar nëntëmujor;
- Planin vjetor të prokurimit dhe raportin vjetor për kontratat e nënshkruara;
- Raportin vjetor të vetë-vlerësimit të organizatës;
- Raportimin mujor për borxhet ndaj furnitorëve, etj.

Në kontekst të PVF-ve, çështjet e ngritura në memon tonë të auditimit të ndërmjetëm, të datës 24/11/2014, janë adresuar nga menaxhmenti, me përjashtim të shpalosjeve të pamjaftueshme dhe prezantimit të pasaktë të vlerës së pasurisë jo kapitale.

Në përgjithësi konsiderojmë se PVF-të janë përgatitur në pajtim me kornizën raportuese dhe me cilësinë e informacionit që përmbajnë, janë përgatitur në gjuhët, formatin dhe kohën e duhur dhe se janë nënshkruar nga menaxhmenti.

Në draft pasqyrat financiare është nevojitur që të bëheshin disa korrigjime financiare për pasuritë jo kapitale. Ne kemi dhënë edhe disa sugjerime të tjera për të përmirësuar shpalosjet përshkruese dhe për të siguruar plotësinë e tyre. Menaxhmenti nuk ka arritë të aplikojë përmirësimet e nevojshme dhe ne kemi konfirmuar që vlerat e pasurive jokapitale të regjistruara në PVF janë materialisht të pasakta me një mbivlerësim prej 71,500€. Kjo ngase, një pjesë e pasurisë kapitale ishte klasifikuar gabimisht në kategorinë e pasurisë jo kapitale.

Marrë parasysh atë më lart - Deklarata e bërë nga ZKA dhe ZKF, me dorëzimin e draft PVF-ve në Qeveri, nuk mund të konsiderohet tërësisht e plotë.

Rekomandimi 1 – Prioriteti i lartë– Ministri duhet të sigurojë që plani për hartimin e PVF të vitit 2015 të adresojë formalisht të gjitha kërkesat e pajtureshmërisë lidhur me PVF-të. Deklarata e bërë nga ZKA dhe ZKF, kur draft pasqyrat dorëzohen në Qeveri, të nënshkruhen vetëm pas një shqyrtimi gjithëpërfshirës nga ana e menaxhmentit në lidhje me përmbajtjen dhe saktësinë e PVF-ve.

Në kontekst të kërkesave tjera të raportimit të jashtëm, të gjitha kërkesat janë përgatitur dhe dorëzuar në institucionet gjegjëse brenda afateve kohore, me përjashtim të:

- Raportit¹ vjetor të performancës për vitin 2013. Qëllimi i këtij raportimi vjetor është llogaridhënia, në veçanti ndaj Kuvendit të Kosovës; dhe
- Raportimit të blerjeve mbi 500€ në Administratën Tatimore të Kosovës.

Rekomandimi 2 – Prioriteti i lartë- Ministri duhet të sigurojë se kërkesat tjera ligjore të raportimit financiar dhe operativ përmbushen në formatin, përmbajtjen dhe kohën e duhur.

3 Rekomandimet e vitit paraprak

Konkluzioni i përgjithshëm

Që nga pranimi i raportit tonë të auditimit për vitin 2013, menaxhmenti i MIE-së nuk kishte ndërmarrë veprime të mjaftueshme për t'i adresuar shqetësimet e ngritura. Menaxhmenti duhet të jetë më proaktiv për të siguruar evitimin e mangësive të identifikuara, përfshirë edhe rekomandimet e dhëna para vitit 2013, e që edhe më tutje vazhdojnë të mos jenë adresuar.

Përshkrimi

Raporti ynë i auditimit për PVF-të e vitit 2013 ka rezultuar me nëntë rekomandime kryesore. Menaxhmenti kishte përgatitur një plan veprimi për adresimin e rekomandimeve, por nuk ka monitoruar mënyrën e zbatimit e këtij plani.

Deri në fund të auditimit tonë për vitin 2014, katër rekomandime janë adresuar, një ishte në proces të adresimit dhe katër të tjera mbetën edhe më tutje të paadresuara. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrës se si janë adresuar ato, shihni Shtojcën II.

---

¹ Sipas Rregullës Financiare nr. 05/2011, raporti vjetor duhet të dorëzohet nga organizatat buxhetore të nivelit qendror në Ministrinë e Financave, brenda një muaji pas pranimit nga ana e organizatave buxhetore të pasqyrave të saja financiare të audituara, por jo më vonë se 15 gusht.

Çështja 3 - Mos adresim i plotë i rekomandimeve - Prioritet i lartë

- E gjetura** Gjysma e rekomandimeve të vitit të kaluar nuk janë zbatuar ngase menaxhmenti nuk ka zbatuar ndonjë proces formal për të menaxhuar dhe monitoruar mënyrën e zbatimit të rekomandimeve të AP-it. Rekomandimet për subvencione, planifikim të buxhetit, udhëtime zyrtare dhe menaxhim të pasurisë nuk ishin adresuar brenda vitit 2014.
- Rreziku** Mos implementimi i rekomandimeve të AP ka rezultuar me dobësi të vazhdueshme në aspektet e planifikimit dhe menaxhimit të buxhetit dhe mosefikasitet të vazhdueshëm operativ në disa fusha.
- Rekomandimi 3** Ministri duhet të sigurojë që plani i veprimit, i rishikuar, të përcaktojë saktë afatet kohore për adresimin e rekomandimeve, me stafin përgjegjës të identifikuar, me fokus fillestar në fushat më të rëndësishme. Zbatimi i planit duhet të monitorohet në baza të rregullta kohore.

4 Qeverisja

Konkluzioni i përgjithshëm

MIE ka zbatuar një sërë kontrollesh që përfshijnë udhëheqjen dhe organizimin e aktiviteteve operacionale. Ndërkohë që kontrollet në disa fusha kanë funksionuar relativisht mirë, parregullësi janë hasur në delegimin e përgjegjësiave. Kontrollet menaxheriale të zbatuara në sistemin e menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm nuk kanë identifikuar delegim dhe ndarje të duhur të detyrave.

Çështja 4 – Dobësi në delegimin e detyrave – Prioritet i lartë

E gjetura	Shpenzimet ishin autorizuar nga zyrtari për të cilin nuk kishte dëshmi relevante se të njëjtit i është deleguar përgjegjësia nga menaxhmenti për të autorizuar pagesën e shpenzimeve. Gjithashtu edhe emërimi i menaxherit të kontratës ishte në kundërshtim me Ligjin për Prokurim Publik. Në dy raste, MIE kishte caktuar menaxher të kontratave zyrtaren e prokurimit. E njëjta kishte nënshkruar edhe raportin e pranimit për evidenca të thesarit/SIMFK. Veprimi i tillë është në kundërshtim me kërkesat e udhëzuesit operativ të prokurimit publik, si dhe me procedurat e MFK-së.
Rreziku	Autorizimi dhe ndarja jo e duhur e detyrave dhe përgjegjësiave redukton kontrollin efektiv dhe aftësin e menaxhmentit për të monitoruar në mënyrë aktive aktivitetet e implementimit të kontratave dhe autorizimit të shpenzimeve.
Rekomandimi 4	Ministri duhet të bëjë një rishikim të rregullimeve ekzistuese të delegimit të përgjegjësiave dhe llogaridhënies duke siguruar ndarje të duhur të detyrave dhe qartësimin e përgjegjësiave të deleguara. Të sigurohet gjithashtu që detyrat dhe funksionet në mes zyrtarit të prokurimit dhe menaxherit të kontratës të jenë të ndara.

4.1 Planifikimi dhe realizimi i Buxhetit

Përshkrimi

Ne kemi shqyrtuar burimin e fondeve buxhetore dhe shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore – realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ²	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Burimi i Fondit:	1,896,430	1,683,511	1,591,519	1,670,397	1,468,342
Granti i Qeverisë -Buxheti	1,896,430	1,683,511	1,591,519	1,670,397	1,468,342

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar është zvogëluar për 212,919€. Ndryshimet buxhetore janë në pajtim me vendimet e Qeverisë. Edhe përkundër shkurtimit të buxhetit për kategorinë mallra dhe shërbime si dhe shërbime komunale prej 15% me vendim të Qeverisë nr.07/172, MIE ka deklaruar teprice të mjeteve për këto kategori në pamundësi të realizimit sipas planit fillestar.

Në vitin 2014, MIE ka realizuar 95% të buxhetit final, me një zvogëlim prej 2% krahasuar me vitin 2013. Më poshtë jepen shpjegimet për pozitën aktuale.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2014 Realizimi	2013 Realizimi	2012 Realizimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	1,896,430	1,683,511	1,591,519	1,670,397	1,468,342
Pagat dhe Mëditjet	562,603	657,258	650,273	528,350	499,459
Mallrat dhe Shërbimet	1,253,827	943,753	862,672	1,003,427	807,192
Shërbimet komunale	30,000	10,500	8,369	6,309	12,714
Subvencionet dhe Transferet	50,000	72,000	70,205	132,310	148,978
Investimet Kapitale	0,00	0,00	0,00	0.00	0.00

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë në dhënë si në vijim:

- Kategoria e pagave dhe mëditjeve është rritur për 94,655€. Me vendim të Qeverisë nr. 07/03 për rritje të pagave dhe mëditjeve për 25% apo në vlerë prej 45,515€, si dhe 49,140€ për Fondin për Kuadro.

²Buxheti Final – buxheti i aprovuar nga Kuvendi që është e përshtatur vazhdimisht nga Ministria e Financave

- Zvogëlimi i buxhetit për Mallra e Shërbime dhe Shërbimeve Komunale është ndikuar nga vendimi i Qeverisë Nr. 07/172 për kursimin e 15% të shpenzimeve të Organizatave Buxhetore (OB-ve). Bazuar në këtë vendim, buxheti i mallrave dhe shpenzimeve është zvogëluar për 188,074€, ndërsa për shërbime komunale 4,500€. Si rezultat i mos realizimit të buxhetit fillestar, MIE ka deklaruar kursime buxhetore për mallra e shërbime në vlerë 100,000€ dhe për shpenzime komunale në vlerë 15,000€. Buxheti i mallrave dhe shërbimeve ishte zvogëluar edhe për 22,000€, mjete këto të alokuara për Subvencione.
-

Çështja 5 – Planifikim jo i drejtë i buxhetit – Prioriteti i Lartë

E gjetura	<p>Shpenzimet e udhëtimeve zyrtare jashtë vendit ishin tejkaluar ndjeshëm në raport me buxhetin fillestar. Planifikimet buxhetore për këtë lloj shpenzimi nuk përkonin me kërkesat dhe nevojat reale. Parametrat për shpenzimet e njëjta të vitit paraprak nuk ishin marrë për bazë në planifikimin e buxhetit të vitit aktual. Shpenzimet vjetore nga kjo nënkategori ishin 410,898€ ndërsa ishin buxhetuar 205,198€.</p> <p>Planifikim jo real buxhetor kishte edhe për nënkategorinë e shpenzimeve për dreka zyrtare. Nga 140,000€ të planifikuara, ishin realizuar vetëm 39,872€.</p>
Rreziku	<p>Planifikimet e dobëta buxhetore dhe devijimi nga programi buxhetor duke mbishpenzuar njërën kategori në dëm të kategorisë tjetër vështirëson arritjen e objektivave të synuara të organizatës. Situatat e tilla mund të rezultojnë në deficit ose suficit të paplanifikuar, me ndikim në reduktimin e efektivitetit të veprimtarisë së organizatës.</p>
Rekomandimi 5	<p>Ministri duhet të sigurojë që planifikimit buxhetor ti paraprijë një vlerësim të mirë të rezultateve dhe kostove të vitit paraprak. Nëse vlerësimet buxhetore janë të pasakta, të përcaktohen opsione praktike për përmirësim, dhe kjo të reflektohet plotësisht në pozitën e buxhetit të vitit vijues.</p>

4.2 Shpenzimet

4.2.1 Prokurimi

Përshkrimi

Në vitin 2014 MIE ka nënshkruar 25 kontrata publike. Prej tyre, 3 prokurime ishin zhvilluar përmes procedurave të hapura, 13 përmes kuotimit të çmimeve dhe 9 me vlera minimale. Ne audituam 9 kontrata publike dhe 29 pagesa në vlerë totale 308,016€.

MIE i kupton kërkesat e sistemeve të forta të kontrollit të brendshëm.. Menaxhmenti ka vendosur kontrolle lidhur me identifikimin dhe planifikimin e nevojave, organizimin dhe udhëheqjen e procedurave të prokurimit.

Prokurimet janë zhvilluar sipas udhëzimeve dhe kërkesave të LPP. Megjithatë, janë disa aspekte të këtij procesi mbi të cilat kontrollet nuk janë aplikuar në mënyrë efektive.

Auditimi jonë mbi certifikimin e pagesave dhe implementimit të kontratave identifikoi çështjet në vijim:

Çështja 6 – Dobësi sistematike në menaxhimin e shpenzimeve– Prioritet i lartë

E gjetura Sipas UA nr. 2004/07, për udhëtime zyrtare kërkesa për udhëtim duhet të bëhet së paku 5 ditë pune para nisjes, gjithashtu specifikohet se klasa e lejuar për udhëtime zyrtare me aeroplan është klasa ekonomike.

Nga shqyrtimi i shpenzimeve për udhëtimet zyrtare kemi identifikuar një sërë dobësish të përbashkëta. Në veçanti, kontrollet menaxheriale nuk kanë funksionuar në mënyrë efektive për të parandaluar çështjet e mëposhtme:

- Për dy udhëtime zyrtare jashtë vendit ishin rezervuar bileta të klasit biznes. Vlera e tyre ishte 9,440€, përderisa biletat e klasës ekonomike për të njëjtin relacion ishin 3,722€, duke shkaktuar në këtë rast mbishpenzim prej 5,718€. Ishin paguar dy bileta të klasit biznes në relacion Prishtinë-Romë-Washington në vlerë 3,681€, dhe Washington-Stamboll-Prishtinë në vlerë 3,603€; dhe
- Raportet e pranimit të SIMFK për mallrat dhe shërbimet e pranuar nuk ishin nënshkruar nga zyrtari i certifikuar për pranim të mallrave dhe shërbimeve, por nga zyrtar tjerë. Duhet theksuar se MIE ka filluar adresimin e këshillës tonë të dhënë në memon e auditimit të ndërmjetëm.

Rreziku Mos përmbushja e kërkesave të legjislacionit përkatës tregon menaxhimin e dobët në këtë kategori, duke shkaktuar implikime financiare dhe vlerë të dobët për paranë e shpenzuar. Mbishpenzimi mund të ndikojë në dëm të realizimit të aktiviteteve tjera, në mungesë të buxhetit.

Rekomandimi 6 Ministri duhet të kryejë një rishikim të brendshëm për të përcaktuar pse kërkesat e legjislacionit përkatës nuk janë zbatuar, dhe të ushtrojë më shumë kontrolle për të siguruar se dobësitë sistematike të identifikuara janë adresuar. Aranzhimet e udhëtimeve zyrtare me aeroplan të realizohen sipas procedurave të parapara me kornizën ligjore. Përveç rasteve të veçanta dhe urgjente të gjitha udhëtimet zyrtare të realizohen në klasën ekonomike.

Çështja 7 – Dobësitë jo-sistematike në menaxhimin e shpenzimeve - Prioritet i lartë

E gjetura MIE shfrytëzon shërbimet e telefonisë mobile pa ndonjë kontratë të nënshkruar me operatorin ekonomik. Shërbimet e këtij operatori shfrytëzohen vetëm për kabinetin e ministrit. Testimi i një mostre/numri telefonik ka identifikuar se shpenzimet e muajit dhjetor/2013 ishin 2,936€, përderisa me rregullën aktuale në fuqi për nivelin e caktuar hierarkik limiti i lejuar mujor është 250€. Në lëndë nuk kishte ndonjë dëshmi që shpjegon arsyen e tejkalimit.

Rreziku Tejkallimet e shpenzimeve telefonike kanë ngarkuar buxhetin e MIE-së, dhe se shfrytëzimi i shërbimeve telefonike pa ndonjë kontratë nuk siguron se tarifat e aplikuara janë tarifa konkurruese të tregut të telefonisë mobile në vend.

Rekomandimi 7 MIE duhet të ndërmerr veprimet e duhura që shërbimet e telefonisë mobile të trajtohen konform kërkesave dhe normave ligjore të prokurimit publik. Menaxhmenti duhet të siguroj se janë zhvilluar politika të brendshme që rregullojnë trajtimin e rasteve të tejkalimit të shpenzimeve. Në rastet kur ato janë të paarsyetuara të konsiderohet mundësia për rikthimin e tyre.

4.2.2 Shpenzimet jo përmes prokurimit

Përshkrim

Shpenzimet jo përmes prokurimit nënkuptojnë të gjitha ato blerje të cilat nuk kërkojnë aplikimin e procedurave të prokurimit publik. Lëndë e shqyrtimit të kësaj fushe ishin edhe shpenzimet e akomodimit me rastin e udhëtimeve zyrtare. Rezultatet e testimeve dëshmuar tejkallime të shpenzimeve nga limitet e përcaktuara me udhëzimin administrativ nr.2004/07.

Çështja 8 - Tejkallim të shpenzimeve të akomodimit - Prioriteti i mesëm

E gjetura	Shpenzimet e akomodimit për tre udhëtime zyrtare ishin tejkalluar në vlerë 1,335€, për të cilat nuk kishte ndonjë shpjegim të vlefshëm të dhënë për këto raste. Tejkallimet ishin aprovuar nga asistentja ekzekutive e Ministres.
Rreziku	Mos veprimi sipas kërkesave ligjore dhe Udhëzimit Administrativ përkatës ka rezultuar me mbipagesa duke ngarkuar buxhetin e organizatës.
Rekomandimi 8	Ministri duhet të sigurojë se shpenzimet e akomodimit të jenë brenda limiteve të lejuara me rregullën në fuqi. Arsyetime të vlefshme janë të nevojshme në rastet kur shpenzimet e akomodimit tejkalojnë limitet e aprovuara.

4.2.3 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Përshkrimi

Në fund të vitit MIE kishte 82 të punësuar nga kufiri prej 85 sa ishin aprovuar me Ligjin e Buxhetit për vitin 2014. Shpenzimet vjetore të pagave dhe mëditjeve ishin 650,273€ nga 657,258€ sa ishin në dispozicion. Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar të menaxhuara nga MAP. Një numër i stafit, përveç pagave të rregullta janë përfitues edhe të fondit për kuadro si dhe kompensimeve për angazhimet në sekretariat për liberalizimin e vizave.

Objekt i auditimit në këtë fushë ishin pagat dhe kompensimet shtesë, rekrutimet, gradimet, pagesat nga fondi i kuadrove, vlerësimet vjetore të punës dhe dosjet e personelit.

Dobësitë e identifikuara në këtë fushë tregojnë se kontrollet e monitorimit dhe autorizimit duhet të shtohen. Menaxhmenti duhet të fokusohet në përmirësimet e mangësive prezente.

Çështja 9 - Mangësi në kompensimin dhe menaxhimin e personelit - Prioritet i lartë

E gjetura

Menaxhmenti nuk i ka zbatuar kontrollet ekzistuese në mënyrë efektive për të siguruar se kompensimet dhe menaxhimi i personelit po bëhet sipas ligjit dhe rregulloreve relevante. Testimet kanë shpalosur të gjeturat si në vijim:

- Një zyrtare edhe pse ishte në pushim të lehonis ishte caktuar anëtare e grupit punues apo sekretariatit për liberalizim të vizave. Si anëtare e këtij komisioni ajo është paguar me 250€ në muaj pa qenë pjesëmarrëse në grupin punues;
- Një përfitues i bursës për studime jashtë vendit (programi YCS) nuk i është përmbajtur kushteve të përcaktuara me marrëveshjen e nënshkruar mes Zyrës Ndërlidhëse të Komisionit European (tani zyra e BE-së), MIE-së dhe përfituesit/studentit. Neni 3 i marrëveshjes kërkon që pas përfundimit të studimeve master, përfituesi i bursës duhet të punojë së paku tre vite në institucionin shtetëror. Punonjësi kishte punuar vetëm 4 muaj në MIE;
- Për pozitën shef i zyrës së sekretarit të përgjithshëm ishte shpallur konkurs i jashtëm, pa u zhvilluar fillimisht procedurat sipas dispozitave të Rregullës nr. 21/2012 për avancim në karrierë të nëpunësve civil. Kjo ishte edhe kërkesë e Departamentit të Administrimit të Shërbimit Civil në kuadër të MAP kur kishte autorizuar shpalljen e konkursit;
- Kishte vonesa në shqyrtimin e aplikacioneve nga komisioni selektues dhe perzgjedhjes së kandidatëve. Sipas rregulles nr. 02/2010 për procedurat e rekrutimit, pergatitja e listes se shkurt duhet të bëhet brenda 5 ditëve pas afatit të fundit të mbylljes së konkursit. Shqyrtimi i aplikacioneve dhe selektimi i kandidatëve ishte bërë me një muaj vonesë;
- Në tre raste të rekrutimit, përmbajtja e konkursit të publikuar nuk kishte përcaktuar kohëzgjatjen e emërimit, nëse pozita është me afat të caktuar ose e përhershme (e karrierës);
- Në konkursin për zyrtar të lartë për financa kërkohej që kandidatët të kenë përvojë tre vjeçare, por pa u definuar se në cilën lëmi duhet të jetë përvoja profesionale; dhe
- Në dy raste, testet me shkrim nuk ishin nënshkruar nga kandidatët e përzgjedhur për punësim, por që ishin nënshkruar në një listë përmbledhëse ku ishin nënshkruar edhe kandidatët tjerë, vetëm si konfirmim për pjesëmarrje në testin me shkrim.

- Rreziku** Kontrollët ekzistuese në këtë fushë nuk sigurojnë se menaxhimi i personelit dhe kompensimet po bëhen si duhet. Dobësit e lartëpërmendura mund të kenë efekt negativ si në aspektin buxhetor por edhe në performancën e organizatës. Mos përmbushja e obligimeve kontraktuale nga përfituesit e bursës, ndikon që investimet e bëra në edukimin profesional të mos kenë arritur qëllimin e pritur.
- Rekomandimi 9** Ministri duhet të shtojë masat e kontrollit të brendshëm për të siguruar se kompensimet realizohen dhe procedurat e rekrutimit zhvillohen konform kornizës aktuale ligjore të shërbyesve civil. Për më tepër, të sigurohet gjithashtu se punonjësit/përfituesit e bursës i përmbahen kushteve kontraktuale. Në të kundërtën, kostot e shkollimit të kompenzohen nga përfituesi i bursës.

4.2.4 Subvencionet dhe Transferet

Përshkrimi

Për vitin 2014 MIE ka ndarë subvencione për entitete jo publike në shumën 70,205€. MIE nuk ka adresuar rekomandimin e vitit të kaluar për përmirësimin e në monitorimin e projekteve të subvencionuara. Dështimi për të dorëzuar raporte financiare nga përfituesit ishte sfidë me të cilën MIE është përballur edhe gjatë këtij viti. Dukuria e tillë është e ngjashme ndërmjet viteve dhe nxjerr në pah kontrole të brendshme jo efikase në këtë aspekt.

UA nr. 01/2012 për subvencione, përcakton se vetëm ato projekte që kanë për qëllim promovimin e proceseve të integritetit europian do të subvencionohen nga MIE. Ndonëse me kornizën ligjore janë përcaktuar kriteret për aplikim, përzgjedhje, monitorim dhe raportim, mangësi janë hasur në të gjitha aspektet.

Çështja 10 - Subvencionimi i projekteve të refuzuara nga komisioni vlerësues - Prioritet i lartë

- E gjetura** MIE kishte subvencionuar pesë projekte në vlerë 17,674€, projekte këto të refuzuara nga komisioni vlerësues, ngase qëllimi i projekteve nuk ishte brenda fushëveprimtarisë së përcaktuar nga MIE. Projektet e tilla ishin aprovuar me vendim të Ministres.
- Mangësi janë hasur edhe në raportimin financiar nga ana e përfituesve të subvencioneve. Jo të gjithë përfituesit kishin dorëzuar në Ministri raporte financiare dhe dëshmi lidhur me implementimin e projekteve të subvencionuara. Obligimi për raportim financiar ishte përcaktuar edhe me Memorandumet e Mirëkuptimit (MeM) por edhe me kornizën ligjore.
- Rreziku** Dobësit e përmendura më lartë tregojnë se MIE nuk ka menaxhuar buxhetin e subvencioneve konform kërkesave ligjore duke rrezikuar që objektivat dhe qëllimi i dedikuar të mos jetë arritur.
- Rekomandimi 10** Ministri duhet të sigurojë se projektet përzgjidhen në pajtim me kërkesat. Në rastet në të cilat përfituesit nuk raportojnë në pajtim me marrëveshjet, duhet të konsiderohet përjashtimi nga përkrahja e subvencioneve në të ardhmen.

4.3 Pasuritë dhe Detyrimet

4.3.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Përshkrim

Sipas regjistrit kontabël të SIMFK-së, vlera neto e pasurisë kapitale është 66,614€. Pasuria jo-kapitale dhe materiali shpenzues është regjistruar dhe menaxhohet përmes sistemit elektronik të menaxhimit të pasurisë e-Pasuria. Të dhënat mbi pasuritë ekzistuese ende nuk mund të konsiderohen të plota dhe të sakta për vlerën neto të pasurisë jo-kapitale në disponim.

Çështja 11 – Menaxhim jo adekuat i pasurisë - Prioritet i lartë

E gjetura	Ne kemi gjetur se: <ul style="list-style-type: none"> • Automjetet, si pasuri kapitale ishin përfshirë dhe klasifikuar gabimisht në kategorinë pasurisë jo-kapitale; • Për pajisjet e IT nuk ishte llogaritur zhvlerësimi vjetor; dhe • Raportet individuale të inventarizimit të pasurisë nuk ishin harmonizuar me regjistrat e pasurisë. Komisioni për inventarizim nuk kishte evidentuar rastet e mospërputhjeve.
Rreziku	Mangësit e identifikuara si në bazën e të dhënave të e-Pasurisë ashtu edhe gjatë procesit të inventarizimit, vështirësojnë vlerësimin dhe menaxhimin e pasurisë. Njëkohësisht, informatat financiare ekzistuese nuk kanë përmbushur kërkesat e kontabilitetit dhe raportimit financiar.
Rekomandimi 11	Ministri duhet të sigurojë se të gjitha procedurat dhe kërkesat e përcaktuara janë aplikuar si në rastet e regjistrimit dhe menaxhimit, ashtu edhe me rastin e njehësimit fizik të pasurisë.

Çështja 12 – Mangësi në raportim dhe menaxhim të automjeteve zyrtare – Prioritet i mesëm

- E gjetura** UA nr.03/2008 për përdorimin e automjeteve qeveritare obligon OB që të dorëzojnë te Njësia për Monitorimin e Përdorimit të Automjeteve (NjMPA) në MAP, raportin mujor rreth shfrytëzimit të automjeteve zyrtare. MIE nuk kishte dorëzuar raporte mujore te kjo njësi.
- Në një rast kërkesa për shfrytëzim të vetures zyrtare jashtë shtetit nuk është aprovuar nga personi përgjegjës. Korniza ligjore përkatëse përcakton se autorizimi i udhëtimit zyrtar jashtë vendit miratohet nga sekretari i përgjithshëm.
- Rreziku** Mos raportimi i pamundëson NjMPA-së monitorimin e automjeteve qeveritare. Anashkalimi i kërkesave dhe rregullave ligjore rrit rrezikun që automjetet të përdoren edhe për qëllime jo zyrtare.
- Rekomandimi 12** Ministri duhet të sigurojë se njesia e transportit bënë raportim te rregullte në NjMPA. Të implementojë kontroll të shtuar dhe të identifikojnë shkaktarët që kanë ndikuar në proces dhe të ndërmarrin veprimet e duhura për evitimin e dobësive aktuale në afatin sa më të shkurtër kohor.

4.3.2 Trajtimi i borxheve

Përshkrim

Vlera e detyrimeve të papaguara ndaj furnizuesve në fund të vitit 2014 ishte 8,455€. Krahasuar me obligimet e vitit të kaluar vlera e të cilave arrinte në 30,387€, obligimet e këtij viti janë zvogëluar ndjeshëm.

Obligimet nuk ishin paguar ngase pjesa më e madhe e faturave janë pranuar gjatë muajit janar 2015 për shpenzimet e ndodhura në vitin 2014. Borxhet kanë të bëjnë me shpenzimet e drekave zyrtare, derivateve për vetura, shpenzimet e telefonisë etj. Këto obligime pritet të paguhën me buxhetin e vitit 2015.

Rekomandimet

Ne nuk kemi rekomandime në këtë fushë.

4.4 Sistemi i auditimit të brendshëm

Përshkrimi

Auditori i Brendshëm (AB) ka përgatitur planin strategjik dhe planin vjetor të auditimit. Plani i auditimit ishte bazuar në shkallën e nivelit të rrezikut për sistemet dhe proceset të përfshira nën auditim. Deri në fund të vitit, AB ka realizuar tre auditime nga pesë³ të planifikuara. Auditimet e realizuara kanë mbuluar fushën e buxhetit dhe financave, prokurimin dhe menaxhimin e pasurisë. Përmes raporteve të auditimit, menaxhmentit i janë ofruar informata dhe vlerësime se sa efektive janë kontrollet e vendosura dhe si funksionojnë ato.

MIE ka të formuar edhe Komitetin e Auditimit (KA), i cili i kishte mbajtur tre takime pune gjatë vitit. Çështjet e ngritura nga raportet e auditimit të brendshëm ishin vlerësuar dhe trajtuar nga ky Komitet.

Çështja 13 – Mos përmbushja e detyrave nga komiteti i auditimit - Prioritet i mesëm

E gjetura KA nuk kishte mbajtur takime pune të mjaftueshme. Vetëm tre takime pune ishin mbajtur gjatë vitit 2014. Sipas udhëzimit administrativ kërkohet që brenda vitit të mbahen së paku katër takime pune. KA nuk kishte përgatitur as raportin vjetor për menaxhmentin e lartë të organizatës dhe as Statutin e Komitetit për Auditim. Përmes statutit do të përcaktohej përbërja e komitetit, pjesëmarrja në takime, autoriteti, detyrat, përgjegjësit dhe procedurat e raportimit. Statuti duhet të miratohej nga anëtarët e Komitetit dhe menaxhmenti i Ministrisë.

Rreziku Në mungesë të raportit vjetor dhe takimeve të pakta, menaxhmenti mund të mos jetë njoftuar sa duhet rreth funksionalitetit të kontrolleve të brendshme të MIE-së. Mungesa e statutit mund të vështirësojë kryerjen e detyrave si dhe ushtrimin e të drejtave dhe përgjegjësi si ndaj menaxhmentit ashtu edhe ndaj AB-së.

Rekomandimi 13 Ministri duhet të sigurojë se KA mban takime pune të mjaftueshme, përgatitë me kohë raportin vjetor të punës por edhe statutin e komitetit për auditim, përmes së cilës përcaktohen detyrat, përgjegjësit dhe aktivitetet përkatëse.

---

³ Fokus i auditimit ishin menaxhimi i pasurisë, menaxhimi i buxhetit dhe financave, menaxhimi i prokurimit, menaxhimi i personelit dhe një auditim sipas kërkesës së menaxhmentit.

Shtojca I: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga SNISA 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë anomali materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për ‘Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit’.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë anomali materiale. Auditorët mund të japin tre lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- Natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë anomali materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë anomali materiale; dhe
- Gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomali, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se anomali, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet të japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimi të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban anomali materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragraf të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i Theksimit të Çështjes duhet:

- Të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- Të ketë titullin 'Theksim i Çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- Të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç' pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen;
- Të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca II: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenti i Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Rekomandimet plotësisht të adresuara	Rekomandimet pjesërisht të adresuara	Rekomandimet e pa adresuara
3.Adresimi i Rekomandimeve	Plani i veprimit për adresimin e rekomandimeve të trajtohet nga personat përgjegjës brenda afatit dhe veprimeve të përcaktuara		Gjysma e rekomandimeve ende mbetën të pa adresuara.	
4.2 Planifikimi dhe realizimi i buxhetit	Të monitorohen dhe analizohen udhëtimet zyrtare që ndikojnë në tejkalimin e buxhetit për këtë kategori.			Nuk është adresuar në vitin 2014
4.3.1 Shpenzimet përmes prokurimit	Biletat për udhëtime zyrtare të rezervohen vetëm nga klasa e lejuar me UA.			Nuk është adresuar rekomandimi
4.3.1 Shpenzimet përmes prokurimit	Të shtohen kontrollet rreth shpenzimeve të udhëtimeve zyrtare, dhe se shpenzimet bëhen vetëm për të punësuarit e MIE-së.	Nuk ka pasur shpenzime për persona që nuk janë pjesë e MIE.		
4.3.1 Shpenzimet përmes prokurimit	Të ndalohen pagesat për subvencione nga kategoria e mallrave dhe shërbimeve	Nuk ka pasur pagesa për subvencione nga buxheti i mallrave dhe shërbimeve		
4.3.2 Shpenzimet jo përmes prokurimit	Të shtohen masat e kontrollit në mënyrë që pagesat për shpenzimet jo përmes prokurimit të kenë një bazë të qartë ligjore për ekzekutimin e tyre.	Nuk janë hasur pagesa pa bazë ligjore.		

4.3.3 Kompenzimet	Vendet e lira të punës të plotësohen në përputhje me kualifikimet e kërkuara në përshkrimin e vendit të punës.	Rekomandim i adresuar.		
4.3.4 Subvencionet	Të forcohen kontrollet në procesin e dhënies dhe monitorimit të subvencioneve, dhe se ndërmerren procese ndaj përfituesve që nuk respektojnë MeM.			Nuk është adresuar rekomandimi.
4.4.1 Menaxhimi i pasurisë	Të shtohet kontrolli në menaxhimin e pasurive, inventarizimin si dhe raportimin e saktë të vlerës së pasurisë.			Rekomandim i pa adresuar